

culatam Baptisimi tunicam polluerat, omnes transgressiones secreto confitebatur.

^{104.} Idem Lib. 2. inter alia vult n. 65. Laicos interrogari, an ad confessio-
^{105.} nem veniant vel una vice in anno, id est in tempore Quadragesima, & Poenitentiam pro peccatis suis suscipiant. Ergo quia nunc in Ecclesia obtinet lex
de tempore confessionis, eadem quoque Regimonis anno obtinebat. Ergo
rursum non spontanea ad mentem Dallei, sed necessaria judicabatur con-
fessio; cum in eam adeo sollicite inquirere jubarentur Parochi.

^{106.} Rutherford Veronensis Antistes, qui an. 973. vel seq. decepsit, duo ha-
bet quas ad rem presentem maxime faciunt, 1. enim in Synodica ad
Presbyteros Diocesis sua, idem iisdemque pene verbis praefigit tempus
^{107.} confessionis quod Regino: Feria IV. ante Quadragesimam, inquit, plebem ad
confessionem invitare, & ei juxta qualitate delicti Poenitentiam injungere, non
ex corde vestro, sed sicut in Poenitentiali scriptum est. 2. Ne quis id meri
consilii loca habeat, in itinerario confessionis, sic in Sacerdotibus luxuria
additio intonat. Vide quanto hic continuo adversitas. Oblata enim, juxta
Neocatolicis Synodi Decretum, non permitteris conjectare, si te peccato-
confiteris: SALUTEM NON CONSEQUERIS juxta Apostolum, SI TE
PECCASSE NON CONFITEARIS. Itane vero libera est confessio, quam
qui omiserit, salutem conjectu non potest?

^{108.} In Canonibus Edgari Angliae Regis an. 967. editis, plures occurunt
qui ad confessionem speant. Duos referre sufficiat: Primum sic habet
Cone. Quando aliquis voluerit confessioven facere suorum peccatorum, viriliter aga,
Lat. &
^{109.} Et non erubescat confiteri sceleris sua, se accusando QUADE CON-
FESSIO NULLA EST VENIA: confessio enim sanat, confessio iustificat.
Canone autem 5. Positens sic confessionem instituere praecepit: Con-
fessor Deo omnipotens & Confessaria meo spiritui medico, omnia peccata que
unquam perpetravi, sive in factu, sive in cogitatione, &c. Sic & necessaria
est confessio, cum sine ea nulla sit venia; & ad omnia proflus peccato-
extenditur, cum nec facti, nec cogitationis delicta excipiat.

Plura confessionis & Confessariorum exempla in idem hoc saeculum
dabit Sanmarthanus Cap. 24. pag. 302. Hinc nos quadam deponemus
in decursu.

E saeculo undecimo.

^{110.} Burchardus e Monacho Lobensi VVormatiensis Episcopus, insignis
anticorum Canonum collector, & qui ann. 1026. vitam cum morte
commutavit, Lib. 19. de Penitentia multa e Veteribus depropnoscit, que
ad rem nostram conductunt. Can. 2. laudat Canonem 288. Reginonis su-
pra adductum. Cap. 4. ut excusat pudorem qui multos a confessione
deterret, adducto Origenis textu demonstrat, criminis nostra, a diabolo
in ultima judicis die in nostrum dedecus propalanda, nisi hunc, dum
sumus in vivis, spontanea confessione antevertamus. Cap. 34. Concilii
Cabillorensis Decretum de plena peccatorum sola etiam cogitatione
admissorum confessione commemorat. Idem ergo de confessione sentie-
bat vir pius & eruditus, quod Origenes, quod Regino, quod Cabillo-
renses Episcopi. His porro fixa, erat & rara necessitas confessionis.

S. Pe-

S. Petrus Damiani Cardinalis qui an. 1703. fatis concessit, multa dis-
serit de confessione Serm. 58. qui secundus est de B. Andrea. Quoniam,
inquit, jam a limine, occasio confessionis se oblitus, redditum nunc est quod
alibi premisimus, votumque proficerum quod de confessione sentimus: VIA
ENIM EST, SINE QUA NEMO VENIT AD PATREM; quam qui perdi-
dit, perdidit Deum. Et infra post distinctos plures Poenitentie gradus:
Quatuor gradus, inquit, est confessio oris: hec pure facienda est, quia non est
pars peccatorum dicenda & altera retinenda; neque levia confienda & gravia
diffienda ... ut enim confiteatur ratio monet, DEUS COGIT. Demum, post
quam monuit Sacerdotem; no quid ulquam reueler eorum, que sub si-
GONACULO CONFESSIONIS accepti, ita concludit Sermonem: Ecce
quantum potius, de confessionis differni Sacramento. Atqui his apertis chara-
cteribus habetur confessionis necessitas ex lege Dei cogenitis profecta;
eiusdem integritas & sigillum, dignitas sacramentalis: nec deest Mini-
ster, his expressis verbis: Cum de vitiorum abyso disponis emergere, ad il-
lam praecepit refugium tuum, cui anima tua commissa est. Ergo.

S. Antelius D. Lanfranci Discipulus, ejusque in Sede Cantuariensi IIII
successor qui hoc & seq. saeculo floruit, cum migraverit ad patriam an.
1109. annos natus 76. Hom. 13. qui est de decem leprosis, ad illud
Christi: Ite, ostendite vos Sacerdotibus; id est, inquit, per humilem oris con-
fessionem veraciter manifestate OMNES INTERIORIS LEPROÆ VESTRÆ
MACULAS, ut mundari possitis.

Lib. 1. Epist. 56. De laphi sacros Ordines habentibus, & spontanea humili-
tate secrete quibus debent poenitentibus, nequaque est aliterendum, quod est
dem Ordinibus amplius uti nullatenus possit. . . . Ille cui confiteratur, ma-
gno crimini reus esse videtur, si cogit. Nam satis patet quam minus malum
sit culicet peccatori ad Altare cum amore confessoris peracte & spe miseri-
cordiae accedere, quam se cum odio confessoris & desperatione venia indu-
to corde ad Altaris ministerium ingere. Hic qui odio confessionem ha-
bet, desperat veniam, & indurari cordis periculum incurrit. Atqui
non ita res se haberent, si confessio vel extialis foret, vel omnino
libera. Ergo.

Idem in Elucidario: Sicut in Baptismo originalia, ita in confessione re-
mittuntur peccata actualia. Ergo par utriusque Sacramenti conditio, par
& necessitas. Atque hinc S. Paulus maritum fororis sui Ieronysmam
transfiguratum sic admonebat Lib. 3. Epist. 66. Facite confessionem om-
nium peccatorum vestrorum nominatim ab infancia vestra, quantum recorda-
vi potuisse.

B. Ivo, Carnotensis Episcopus, vir integritate morum, animi constan-
tia, eruditio non mediocri commendandus, quiue an. 1115. etatis
sue 80. decepsit, de confessione pluribus in locis, prout nunc & semper
Ecclesia Catholica, loquitur. Ut enim ea prætereamus, que hanc in rem
ex professo concessit tota pars 15. Decreti, sic habet Serm. 13. in
Capite jejuni, quod potissimum fusse confitendi tempus liquet ex plu-
ries dictis: Scindite corda vestra, ut NIHIL clausum remaneat, quod com-
punctionis cordis non expellat, & oris confessio non aperiat. . . . Effundite coram
illo corde vestra, id est, omnem immunditiam cordis vestri per confessionem
evomite. . . . Quacumque a vobis vel occulta sugestione, vel aliena persuasione
commi-

comissa sunt, sic in confessione aperiantur", ut etiam de corde pellantur, quia tali confessione cuncta lavantur.

Plura confessionis Confessiorumque exempla eo saeculo recente Sammarthanus ibid. Cap. 26, sic laudantur & S. Hugo Gratianopolitanus, quod excipiendis confessionibus studiose inumberat; & a Guillelmo Malmesbur. Lib. 3. de gestis Anglorum Cap. 15. Normanni, quod ante primum tota nocte confessioni peccatorum vacarent.

E saeculo duodecimo.

113 Goffridus, seu Godefridus Abbas Vindocinensis, idemque S.R. E. Cardinalis meritissimus, qui denuo clausit post an. 1129, confessionis materialium ex profecto tractat Lib. 3. Epit. 16. ubi Guillelmum, quem olim Magistrum audierat; quique non omnia, sed quatuor tantum crima Confessoriis aperienda esse opinabatur, sic compellat. Proposuit quod solummodo quatuor peccata confessione indigebant, cetera autem a Domino sine confessione sanabantur; quod te inventiis afferis in expositione Beda de Evangelio, ubi decem leprosi sanati a Domino memorantur. Sed hoc ita intelligendum minime censurus; & JUXTA FIDEM CHRISTIANAM sic intelligere nec possumus, nec debemus. Determinanda est enim ista sententia sapienter, ut . . . illa quatuor peccata, non iam soli Sacerdoti, scut in ceteris agitur; sed universa Ecclesia contineantur: cetero vero vitia, sicut dicit, per se ipsum Dominus sanat . . . vel delictum que sibi privata in confessione revelantur. Sibi dico; quia illi qui in eis loco esse dignoscuntur, CERTUM EST, NEHIL HOC CERTIUS, OMNIA PECCATA VEL CRIMINA CONFESSIONE INDIGERE ET POENITENTIA. Ubi duo maxime annotanda, 1. Veteres, cum aliquando dixerint confessionem soli Deo fieri, id unum voluisse, quod fieret Minister qui locum eius tenet. 2. Quod omnium proflus seu criminum, seu peccatorum confessio, sit Catholicae Fidei dogma nulli violabile; non autem, ut communis sit Dallaeus, opinio tunc temporis dominans, nequum autem definita.

114 Radulphus Ardens, Guillermi IV. Aquitanie Dux Ecclesiastes seu Concionator, Serm. in Litanie majori, querit, cui debet fieri confessio. Subjungit vero: Confessio criminalium debet fieri Sacerdoti, qui solus habet potestatem ligandi & solvendi. Addit licitum esse venialis cui volueris, etiam inferiori confiteri: Unde, inquit, cum ictitorum confessionem excipimus, non dicimus, Ego dimittit tibi peccata tua, sed dicimus orando, Mercede tua omnipotens Deus. Ubi & statuitur necessitas gravia peccata Sacerdotibus aperiendi, & ut conjice Sammarthanus, * forma absolutionis tunc, quibusdam saltu in locis, usurpat.

* Page 335. Petrus Cluniacensis, vir natalium splendore, ingenii præstantia, gravitate morum, unde venerabilis nomen habuit, Ecclesiastica scientia confititus; quique necdum annos natu 30. in Abbatem Cluniacensem * eligi 1121. promeruitur est; multa referunt miracula, quae si Prosternantibus fabule vivi ob. an. debantur, nihilominus confessionis fidem indubie afferunt. Primum spe- 1156. fiat juvenem adulterii reum, cuius cum vita gravi ex morbo periclitatur, invitatus est ad eum mox Ecclesiasticus Presbyter, ut ejus confessionem suscipiere. At is, cum immanni sacrilegio scelus suum negasset, Vaticum deglu-

deglitire non potuit, (etsi alimenta cetera trahiceret facile,) donec plenam confessionem instituisset, Lib. 1. de miraculis, Cap. 3.

Secundum est de Sacerdote, qui Monasticum habitum induerat, & ab agonia præter omnium spem reversus, narravit se in visu verba haec audiisse: Scias nullatenus te posse salvari, nisi quod perniciose celaveras, salubriter studeas confitendo manifestare, ibid. Cap. 4.

Tertium est de quodam, qui a militari professione ad Religiosam conversus, cum in extremis a demoni immanente angeretur, tunc demum animi pacem natum est, cum quidquid deliquerat, aperuit in Confessione. Eum ait Petrus Vener. ut studiose præteriam vitam suam perscrutaretur, & quid noxiom maxime de gravioribus, in ea recognoverit, conficeret, horcatus sum . . . Vicit certe Deus nequam hostem. Perfectam infirmo purgationem per plenam confessionis satisfactionem ei largitus est; ibid. Cap. 6.

S. Bernardus, qui, etsi iuxta Hofman, in Lexico, nullos habuit preceptores præter querens & fagor, fuit, teste Erasmo in Cap. 1. Ep. ad Rom. vir & christiana doctus, & sancta facundus, & pio festivus; teste itidem Gul. Cave, scientia Theologica infrastructissimus, adeo ut cum Lutherus omnibus Patribus anteponere non dubitaret: uno verbo vir ille juxta Protestantes, mellea eloquentia, admiranda doctrina, piisque & sani sensu Scriptor, confessionis necessitatem & verbis & exemplis confirmavit. Serm. 1. in Festum omnium SS. Contra peccati conscientiam, inquit, remedium confessionis est institutum, & omnia in confessione videbuntur. In Exhortat. ad Milites Templi Cap. 12. Verbum in ore noxiom tollit confessionem, ne impedit necessariam confessionem . . . Quid si quispiam confiteri confunditur . . . talis pudor peccatum adducit, &c.

Id vero memorabile est, quod Bernardus prodigiorum feras, primum sum in confessionis gratiam miraculum ediderit. Cum enim vir nobilis Josbertus de Firmitate, * Ecclesiarum vexator, atque oppressor pauperum, gravi morbo ab omni sensuum ufo excidisset; filius eius . . . & Ferit. omnes simul amici affligebant dolor, quod sine confessione & Vaticano vir magnificus obiret; Bernardus indicata Josberti filio restitutionis Ecclesiæ ac pauperibus facienda conditione, obtinuit, quod & spononderat, ut sua mutto vox rediret; quo factum est ut multis cum lacrymis peccata conficeretur. Ita referit in vita Bernardi Guillelmus S. Theodorici Cap. 9. Videat nunc Dallaeus an confessio vel ad Monachos solos pertineret, vel pro re indifferenter ac mere libera haberetur.

Idem unanimi confensu docent eisdem Iecluci Scriptores, puta Petrus Cellensis, Robertus Pullus, Hugo & Ricardus Victorinus, & qui an. 1164. delatus est Petrus Lombardus, Theologie Scholastica Princeps. Sic illi Lib. 4. sent. dif. 17. Sicut praecpta est nobis interior Penitentia; ita & oris confessio, & exterior satisfactio, si adit facultas. Unde nec vere Penitentia est, qui confessionis votum non habet.

Ex illa constante Traditionis serie colligere, quam inverecunde assertum sit a Novatoribus, confessionem secretam in Concilio Lateranensi IV. sub Innocente III. an. 1215. primum imperatam fuisse. Immo celebri illo Canone: Omnis atriusque sexus fidelis, non tam praecpta est confessio, quam determinatum generali lege illius facienda tempus. Unde Trid. Patres Sels. 14. Cap. 5. Neque enim, inquit, per Lateranense Concilium

116
Obit
a. 1153.

117

118

lum Ecclesia statuit, ut Christi Fideles confiterentur, quod iure dievino necessarium & institutum esse intellexerat; sed ut praeceptum confessionis, saltem semel in anno, ab omnibus & singulis, cum ad annos discretionis pervenissent, impleretur.

Et vero non magis Lateranense Concilium, dici potest confessionem instituisse, quia ejusdem instituenda tempus fixit, quam censeri posse Eucharistiam instituisse, & ejus sufficienda necessitatem, quia eodem Canone decrevit eam ab unoquoque Fideli in Pascha esse recipiendam. Atqui posterius nemo dixerit. Ergo nec prius circa ridiculum dici potest.

Iraque Concilii sanctio spectat, non ad fidem, que ubique recepta erat, neque nova in re tanti momenti, tantaque difficultatis, absque ingenti tumultu potuisset induci; sed ad disciplinam, que confessionis tempus, ejusdemque pro eo tempore Ministerum determinat.

Quamquam nec utrumque hoc discipline Caput in Ecclesia novum erat & inauditum. Annam enim confessionem urgent vel indicant Chrysostomus Serm. in majore hebdomada; Sonnati Remensis in Statutis, Theodulphus Aureliensis, Regino, Burchardus, Ratherius, Ordo Parisiensis, quorum alii confessionem ultra annum differre yent, alii eamdem in Capite jejuniu fieri praecepunt. Quin & aliqui, ut Chrodegangus Metensis populum fidelem ter uno quoque anno confiteri iusterunt.

Quod attinet ad ejusdem confessionis Ministrum, hunc proprium esse Sacerdotem decreverunt Sonnati idem in Remensi Concilio an. 639. Chrodegangus Hayto, seu Hatto ex Abate Majoris Augstie Basileensis Episcopus, qui an. 836. decepit, Regino, Petrus Damiani.

Prob. 2. Conclusio nostra ab exemplis eorum qui peccata sua depositi leguntur. Sic enim satifet & curiositati Dallai, qui confessionis hujus exempla sollicite requirit, & negativum, quod singulis ferme paucis recouit, argumentum ejus solvetur.

^{Pag. 63.} 119. S. Irenaeus Lib. 1. Cap. 13. alias 9. scribit vitias ab heresarcha Marco feminas, ad Ecclesiam tandem reduces, suum illud corporis & animi scelus confessas fuisse. Hæc autem confessio, seu occulta fuerit, seu ordinata ad publicam Penitentiam, uti vult Dallæus, nihil ad rem. Modus enim confitendi ad substantiam confessionis non pertinet. Unum scire refert in presenti, ac scilicet qui peccata palam vel secreto confitebantur, et tenderent, ut dilutis parti Penitentia criminibus, horum veniam per Ecclesie claves recuperent. Eo autem intuitu & Penitentes delicta sua confessos fuisse, & iis indicatam a Sacerdotibus satisfactionem, nemo negaverit, nisi qui Ecclesia adversus Novatianos & Montanistas prela ignoraverit.

^{Pag. 176.} 120. S. Gyprianus sup. n. 52. eos ut fidei majores & timore meliores laudat, qui vel ipsam sacrifici aut libelli cogitationem, apud Sacerdotes dolenter & simpliciter confitebantur.

^{Edu. Gr.} 121. Eusebius Lib. 6. Gif. Cap. 34. scribit, Philippum Cesarem non ante in Ecclesiam cum religio populo admisum fuisse ab Episcopo, quam confessionem scelerum fecisset, & iis qui Penitentes stadium decurrebant, se adjunxisset. Hi porro omnes eo tendebant ut tandem Deo & Ecclesia reconciliarentur.

Socrates Lib. 5. Hist. Cap. 19. & Sozomen. Lib. 7. Cap. 16. famosam illam nobilis matronæ confessionem referunt, quæ tantum in Ecclesia scandalum peperit. De ea nos inferius.

S. Ambrosius sup. num. 60. Penitentium confessiones secreto excipiebat, teste Paulino.

S. Eleutherius Tornacensis Antistes, revelante Deo, Secretum Clodovi Regis peccatum cognovit, quod celabat Princeps male verecundus, & cuius confitendi eidem auctor fuit. Vide Cointium Annal. Francor. Tom. I. ad an. 499. p. 210.

S. Isidorus Hispalensis morti vicinus an. 636. palam & generatim confessus est in Aede S. Viuentii, teste Redempto ejus Clerico.

Idem fecit S. Eligius supra n. 76. Idem & S. Tillo Abbas, apud Bollandum die 7. Januarii. Idem demum narrant de S. Richario Alcuinus, de S. Platone Theodorus Studites, de Adamano Beda.

Sed quia, ut jam advertimus, identidem postulant Calviniani, ut sibi assignentur Confessarii Principum, prout assignari nunc possint, obsecramus ut Sammarthanum consulant: hic nempe Confessarios Imperatorum tuum Graecorum, rum Occidentalium, Regum & Reginarum Francie, Anglie & Hispanie, atque etiam exercituum sat superque reperient.

Prob. 3. argumento prescritionis, quod si in illa, certe in praefenti materia telum est ineluctabile. Sic igitur progredior: Ut confessionis prout ad salutem necessaria fides a Christo & Apostolis profluere dicatur, duo sufficiunt, 1. ut fides illa sit Graeca pariter & Latina Ecclesia fides; 2. ut nulla circa punctum hoc in utramque Ecclesiam irreperatur aut irreperere potuerit mutatio. Atqui confessionis necessitas Graece pariter & Latina Ecclesie fides confiteri debet. Aliunde nulla haec ex parte irreperit, aut irreperere potuit in utramque Ecclesiam mutatio.

Et quidem 1. quod Ecclesia Graeca, non secus ac Latina, necessitatem confessionis ut fidei punctum admittat, res est plane indubia, 1. ex ejus Libris Penitentialibus, qui perinde ac nostri confessionem precipiunt.

2. Ex Cabasila, qui licet schismaticus, Capite 19. expofitione Liturgie, quam circa medium saeculum XIV. tradidit, Sacramentalis confessionis necessitatem docet. 3. Ex Jeremia CP. Patriarcha, qui Augustanam Confessionem ad se misam a Lutheranis, quia negaret peccata omnia per species in Penitentia Tribunali enumeranda esse, censura perfrinxit. 4. Ex Concilio CP. quod ann. 1642. convocavit Parthenium PP. CC. ut rescinderet quæ prædecessor ipsius, Cyriillus Lucar. vir nequam, & Calviniano auro corruptus, aduersus fidem, confessionem præfertim ac Penitentiam ediderat. 5. Ex Synodo apud Bethlehem habita ann. 1672. ubi eadem astrinxit Graecorum fides. 6. Ex Auctoribus, qui Orientalem dogmatu melius norunt, & nosse debuerunt, puta Leone Allatio Lib. 3. de perpetua utriusque Ecclesie confessione; Goario, qui in Eu-chologio ritum usitatam apud Graecos confessionis exhibet; Nicolao Tom. 3. perpetuitatis fidei ad finem, &c.

2. Nec illa hic suborta est mutatio. Ea enim vel contigisset in Concilio Lateranensi, ut absurdè fingunt Dallæani, vel ante.

Non in Concilio huic enim intererant per se vel per Procuratores suos Patriarchæ Orientales: quidquid autem in Synodo latine dictum erat, illico verum est grecæ. Qui pôtro fieri posuit Graci, qui in Latinis minima quaque vellicabant, puta modum barbae ac tonsuræ Clericalis, ex compacto obmutuerint, cum inauditus in Ecclesia sua confessionis accu-

accuratæ onus, sibi & aliis omnibus imponi, quin & in magnum nove Legis Sacramentum transformari viderunt?

Tert. Sed neque ante Concilium stupenda hac mutatio utramque Ecclesiæ invasit. Nisi enim tot ac tanta Ecclesiæ in unam fidem simul everterint; quod nemini sensato veniet in mentem; necessarium est ut vel Latinis à Gracis, vel a Latinis Gracis novum hoc dogma hancserint. Id autem post Photianum schisma non seculo exortum fieri non potuit. Cum ex tunc Latinis Gracos ut perduelles hereticos constanter infestari sint; Graci vero odio tam capitali fuerent adversus Latinos, ut & ab hisdem baptizatos denouo tingerent, & Altaria in quibus celebrarent Latinos, velut polluta inieccis aquis minudarent. Ergo utrobique ante schismi vigebat fides confessionis; qua proinde ad Innocentio III. atatem diffiri neque.

Sed nec tibi ipsum Photiani Schismatis tempus suborta est mutatio, Jane enim a quo seculo seindebant Orientales Ecclesiæ in sectas sibi in vicem capitaliter infensos, Melchitarum prefertim & Jacobitarum, & quibus quod una præter morem induxerit, statim & indignanter reprobaret altera. Atqui tamen sectæ illæ omnes in altrius confessionis necessitate contenti. Ergo necessarium est ut dogma istud ab altiori fonte, id est a primavo & unanimi omnium Ecclesiæ confensu, non secus ac Eucharistie fidem repeteriverint.

3. Demum non modo nulla hic suborta est mutatio, sed nec illa suboritur potuit. Si enim, ut superiori Tome ostendimus, nulla circa realem Christi in Eucharistia præsentiam oriri potuit mutatio; et si hec solam mentis adhesionem requirit; quanto minus induci potuit novitas in materia confessionis, que homini sibi relicto pondus videtur intolerandum? Quia animorum conversione factum est, ut Imperatores, viri ac feminæ principes, rudes & periti, Monachi & Sacerdotes, id jam senes facete voluerint, quod juniores ne audirent quidem esse faciendum. Ubique nunc perfusum est Catholicis necessarium est confessionem; & hanc nihilominus non pauci refugunt: Quid igitur, si nosset eam facere uno minus antiquam esse? Ergo inventa hujus toto Orbe novitas fabula est anilis, risu & sibilo dignior, quam confutacione.

Merito igitur Trid. Synodus Sess. 14. haec decernit. Can. 6. Si quis nez gaverit confessionem sacramentalem, vel institutam, vel ad salutem necessariam esse jure divino; aut dixerit modum secrete confundi sibi Sacerdoti, quem Ecclesia Catholica ab initio semper obseruavit & obseruat, alienum esse ab institutione & mandato Christi, & inventum esse humanaum; anathema sit.

Can. 7. Si quis dixerit in Sacramentum Pœnitentiam ad remissione peccatorum, necessarium non esse jure divino confiteri omnia & singula peccata mortalia, quorum memoria cum debita & diligent premeditatione habeatur, etiam occulta, & que sunt contra duo ultima Decalogi precepta, & circumstantias quæ speciem peccati mutant; sed eam confessionem tantum esse nullam ad satisfactionem canonican imponendam; aut dixerit ei, qui omnia peccata confiteri student, nibi relinqueret velle divine misericordie ignoscendum; aut denuo non licere confiteri peccata ventialis; anathema sit.

Can. 8. Si quis dixerit, confessionem omnium peccatorum, quem Ecclesia servat, esse impossibilem, & traditionem humanam a p[ro]is abolendam: aut ad

eam non teneri omnes & singulos utriusque sexus Fideles, iuxta magni Concilii Lateran. Constitutionem, semel in anno: & ob id suadendum esse Fidelibus, ut non confiteantur tempore Quadragesima, anathema sit.

Solenitatis Objectiones.

Obj. 1. Celebre Nestorii Patriarchæ CP. factum, quod his verbis refert 122 Socrates Lib. 5. Hist. Cap. 19. Sub idem tempus Presbyteros Ecclesiæ, qui Pœnitentia præceant, placuit absolvit, idque ob huiusmodi causam. Postquam Novatiani se ab Ecclesiæ separarunt, eo quod cum illis qui persecutio Deianæ lapsi fuerint, communare noluerint; ex illo tempore Episcopi Pœnitentiarum Presbyterorum alio Eclesiastico adiecerunt, ut qui post Baptismum lapsi essent, coram Presbytero ad eam reuocato delicta sua confiterentur: & apud alias quidem secta hæc regula etiamnum perseverat. Soli vero Homonianni, & qui cum illis in fide contenti Novatiani, Presbyterum Pœnitentia præpositus rejequerunt. Nam Novatiani ne initio quidem supplementum hoc admiserunt; Homonianni vero qui manu Ecclesiæ obtinuerunt, cum hoc institutu diu retinuerint, tandem Nestorii Episcopi temporibus abrogarunt, ob facinus quoddam quod in Ecclesiæ communione fuerat. Mulier quedam nobilis, ad Pœnitentiariam Presbyterum accedens, delicta post Baptismum a se perpetrata signifikatim confessa erat: Presbyter vero præcepit mulieri ut jejuniu[m] & orationibus vacaret; quo scilicet una cum delictorum confessione opus etiam Pœnitentia conveniens ostenderet. Progressu temporis mulier, i[psa] leu, ut vertit Christopheronus, mulier in confitendo longius progressus, aliud facinus confessa est, Ecclesiæ videlicet Diaconum cum ipsa stupri confitendum habuisse. Id cum dixisset, Diaconus quidem Ecclesiæ electus est; populus vero graviter commoveri caput. Neque enim solum ob scelus quod patratus fuerat, indignabatur: verum etiam eo quod labores hanc mediocriter atque infamia hoc facto alp[er]sa videbatur Ecclesiæ. Cum igitur eam ab cau[m] Ecclesiæfici homines dicteris appetenter, Eudamon quidam Ecclesiæ Presbyter, Alexandria oriundus, Episcopo Nestorio suscitatus, ut Pœnitentiariam quidem Presbyterum expungeret; innumquamque vero pro arbitrio & pro animi sui conscientia ad Sacramentorum communionem sineret accedere, neque enim alter fieri posse ut Ecclesia ab omni probro libera esset. Hec ego cum ab ipso Eudamone accepimus, Historie huic inferere non dubitavimus. Et initio quidem Eudamoni ista dixi: Confidit tuum, o Presbyter, utrum Ecclesiæ prosperit, annon, Deus videbit. Ceterum ansam ex eo singulis datam esse video, ut delicta sua invicem amplius non coarguant, nec observent præceptum illud Apostoli: Nolite communicare operibus infructuosis tenebrarum, sed positus redarguite. Verum de his sat.

Idem sic narrat Sozomenus Lib. 7. Cap. 16. Per idem tempus Nestorius 123 CP. Episcopus Presbyterum illum qui præpositus erat Pœnitentibus, primus ex Ecclesiæ sustulit: cuius exemplum omnes fere Episcopi postea sunt fecuti. . . . Quam autem ob causam sublatas sit, ali quidem alter fortasse narrant: ego vero ea dicam quæ sentio. Cum in nullo peccate divinioris cuiusdam natura sit & humana præstitorius, Pœnitentibus vero, etiam si sapientis deliquerint, veniam dare Deus præcepit, cunque in petenda venia peccatum necessario confiteri oporteat; grave & molesum ab initio jure & merito visum est.

et, Sacerdotibus tanquam in Itheatre, circumstante totius Ecclesie multitudine, criminis sua exulgare. Itaque ex Presbyteri aliquem, qui vita integritate spectatissimus esset, & taciturnitate & prudenter polleres, huic officio praefecerunt: ad quem accedentes i qui deliquerant, actus suis confiterentur. Ille vero pro cuiusque delicto, quid aut facere singulos, aut luere oporteret panis loco indicens, absolvebat confessores, a se ipsis penas crimini exactiores. Verum Novatianis quidem, qui nullam rationem habent Penitentia, nibil hac re opus fuit. Aproposi regias autem sectari hic mos etiamnum perseverat, & in Occidentalibus Ecclesiis, ac praeceps in Ecclesia Romana, studiose observatur. Ille enim in proprio est Ponitentium locus, in quo sunt magistri ac veluti lugentes. . . . In Constantinopoli autem Ecclesia certus Presbyter constitutus erat, qui Ponitentibus praesefit, donec matrona quadam nobilis, ob peccata quae confessa fuerat, iusta ab hoc Presbytero ieiunare, ac Deum suppliciter orare, dum hujus rei causa in Ecclesia moratur, a Diacono se stupratam esse prodidit: quo cognito plebs omnis uebenter succensit. . . . Nectarinus vero cum qui stuprum admisisset, Diaconatum exiit. Cumque nonnulli confilium ei deditum, ut inuenire, prout sibi conscius esset ac fiduciam sui haberet, ad facrorum mysteriorum communionem accedendi liberam faceret potestatem: Presbyterum, qui agenda Ponitentia praesepit, erat, abolevi. Aque ex eo tempore id firmum ac stable permanuit: et etsi tunc eisque aliquanta gravitate ac severitate, iam tum, si opinor, in laxam ac disolutam vivendi rationem paullatim delapsa. Nam antea, ut equidem existimo, minora erant peccata, tum ob verecundiam eorum qui sua ipsi delicia emittabant; tum ob severitatem Iudicium qui ad id erant constituti.

Ex iis sic: Quod ab Ecclesia institutum est Novatianorum occasione, ac deinceps ab eadem sublatum, occasione gravis scandali, institutionis est rautum humana: Divina enim institutio & Novatiana heresi antiquior est, & ob scandalum aliquod non abrupmitur. Atqui peccatorum confessio ac Ecclesia instituta est, &c.

Antequam argumentum illud solvamus, videndum quid ex Nectarii factio inferant Calvinisti, quid de eo sentiantur Catholicoi.

124 Et quidem Calvinus, cui plures & suis adstipulantur, Musculus præsertim ac Molinarius, vult sublatam a Nectario confessionem auriculari rem, quam prohinc, ut pote ejusdem cum Novatianismo avi, facetur antiquam esse: sed negat divinitus institutum. Unde sui impos sic Catholicos compellat Lib. 3. Init. Cap. 4 §. 7. Hic bi aures aphi ipsi arri- gant. Si leu Dei erat auricularis confessio, qui ausus esset Nectarini eam refugere ac convellere? At Calvinus ante ceteros arrigendas esse aures contendit Calvinista Dalleus: Nihil, ait Lib. 4. Cap. 24. refutans, nisi quod ante fixum sit. Quomodo autem ante Nectarii tempus fixa esse potuerit confessio; qua nonnisi octingentis exinde annis sub Innocentio III. adiuncta est?

125 Sed neque vel publicam confessionem, juxta Dalleum, abolevit Nectarinus, quia haec nunquam in usu fuerit; vel Ponitentiam publicam, quia vix credi possit, in tanta tanque celebri Ecclesia tam lethalem plasmam Ecclesiastice discipline infestum fuisse. Unde Ponitentia hujus proxim post Nectarium Constantinopolis & ubique pereyerasse probat ex professo ibid.

Ibid. Cap. 32. Quid ergo demum extinxit Nectarinus? Heret hic Novator: & post multa hanc in rem disputata, incertus ubi figat pedem. eoredit cum Baronio & Bellarmino, ut Ponitentiarum officium a Nectario sublatum afferat. Dum autem sic accedit ad Catholicos, sententiam suam prodit, ut sagaciter obseruat Vitianus. Jam enim nihil superest, quod non magis in Ponitentiam publicam ab eo admis- sim, quam in confessionem ab eo negatam emilit.

Catholicoi vero alia alii ea de re opinati sunt.

1. Enim Latinus Latinus, vir, eccl. Lipsio, probissimus senum *, & ^{anno 1595.} Olivi omni litteratura instrutus, totam hanc historiam, ut fabulam a Socrate & ^{et. 72.} Sozomeno in gloriam Novariana factionis adventam, ab aliis vero e bona fide admisimus explodit. Sane constat ex S. Gregorio Lib. 6. Epist. 31. Sozomenum in Historia multa esse meritum. Nec defunct ho- die plures, qui Libellum Ponitentia Eusebii & Theognidi a Socrate & Sozomeno assertum, & quidem sine ullo, ut notat Tillemontius, par- tium studio, constanter rejiciunt.

Verus reclamant Vasquez, & alii plerique, 1. quia hi- storiam suam confidere caput Socrates an. 440, adeoque quo tempore supererant plures qui rem vidisse debuerant; quandoquidem anno tan- tum 397. decelit Nectarinus. Quis porro exitimet Socratem, uti factum toti urbi amplissime cognitum narrasse id quod nemo usquam audiif- set? 2. Quia scribit Socrates id quod a Nectario factum erat Constan- tinopoli, ab aliis pene omnibus Ecclesiis ejusdem exemplo factum ef- fe. Atqui undecimque in iis Ecclesiis adversus infidum Scriptorem re- clamatum est, si he vel nullum unquam Ponitentiarum habuissent, vel haec tenus retinuerint. 3. Quia idem factum referunt Epiphanius & Nicophorus & Cassiodorus, sine illa reprehensione, proinde ut extra controversiam omnem possum. Annon porro concidet tota historiz fides, si eventus nemini unquam suspectos, quia incommodi sint, in du- bium vocare licet?

At fulpicari tamen licet cum Doctis. Petavio in notis ad Epiphan. pag. 244. Socratem eo loci teste ac collide Novatiana asperitatis virus infinitare, cum fingit Ponitentiarum Presbyterum excipiens lapsorum pec- caris institutum tantummodo fuisse p. siquum Novatiani se ab Ecclesia se- junxissent: quasi ante Novatianorum crudelitatem sequeretur Ecclesia. Longe aquior Sozomenus, qui Presbyteri hujus originem hinc repetit, quod in petenda venia, seu ad obtinendam peccati remissioem peccatum necfario confiteri oportet.

2. Alii existimant sublatam a Nectario Confessionis etiam secrete 123 legem; atque ab eo graviter ea in re fuisse peccatum. Ita Thomas Netterus, a natili in Anglia solo Waldensis nuncupatus, & Carmelita, Tomo 2. Cap. 141. & Melchior Canus part. 5. de Ponitentia ad ar- gumentum 6. quorum prior obit an. 1430. posterior an. 1560. Verum si ferri potest solutio huc quod Nectarium, modice vel nullius scien- plum fecitos fuisse tradit Socrates.

3. Petavius in notis ad Epiphan. hars. 59. & ante eum Bellarminus ¹²⁹ Lib. 3. de Ponit. Cap. 14. non confessionem, sed Ponitentiam publicam

a Nectario sublatam fuisse contendunt; tum quia id suadet Historie contextus: tum quia id Constantinopoli sublatum est, quod Romæ & alibi passim perleveraverat. Sed neque conjectura hæc veri admodum similis videtur: tum quia, ut solide, contra morem suum, observat Dallaus, vix credere sit, in tanta tamque celebri Ecclesiæ, Penitentiam publicam tot Canonibus facitam, in qua universalis usus postam, & Apostolica auctoritate non obsecra subnixam, simili & femel concidisse: Tum quia cum Nectari exemplum fecuti sint Episcopi complures, non Constantinopoli tantum, sed & in toto passim Oriente intercididit Penitentia publica usus. Id autem falsum esse liquet vel ex ipso Chrysostomo, immediato Nectarii successore, qui pluribus in locis publica Penitentia meminit, maxime autem Homil. 3. in Epistola ad Ephesi: *Audi, inquit, praeconem flantem & dicentem: Quicunque ejus in Penitentia, abite.* Legatur ea de re Gallicus scriptor vita S. Chrysostomi Lib. II. Cap. 17.

130 4. Alii sublatam tantum confessionem publicam occulorum peccatorum contendunt. Ita Morinus Lib. 2. de Poenit. Cap. 9. num. 5. & seq. His præmissis jam ad objectionem

131 Resp. neg. min. & dico 1. tolli potuisse Penitentiarium Presbyterum, de quo Socrates & Sozomenus (sicut nunc tolli posset major Penitentiarium Cathedralium) abique eo quod tolleretur confessio sacramentis; 2. hanc de facto non fuisse sublatam.

132 Et quidem quod Penitentiarius ille citra confessioñis dispendum tolli potuerit, patet 1. quia ab Ecclesiæ inicio institutus non fuerat, sed tantum sub Decianæ persecutionis tempore, & occasione Novatianorum, ne scilicet, ut notat Bellarius ibidem, hereticis illi Catholicos reprehendere posset, quod lapsos ad communionem nimis facile admitterent. Ergo eodem sublati res in eo erant statu quo fuerant ante Decii tempora: Tunc autem & ante viginti confessionem supra probavimus. 2. Quia præter Penitentiarium hunc erant alii, qui confessiones exciperent: Tum quia is solus in numerosissima civitate, qualis erat Constantinopolis, excipendiens, seu ad instructionem, ut Daleo placet, seu ad veniam, ut volumus, omnia fidem confessionibus per alios non potuerit; Tum quia Serapion, teste apud Eusebium Lib. 6. Cap. 44. Dionysio Alexand. ut 2 crimen quod sacrificando commiserat, absolveretur, unum ex Presbyteris accersiri precatus est: Tum quia

T. 1. p. ex Origene cit. Homil. 2. in Psalm. 37. *Circumspiciens est diligenter cui peccata sua confiterit* Penitens: si autem uni tantum confiteri licuerit, quis consilio & delectui locus? 3. Quia Penitentiarium hunc, non pro omnibus qui peccassent, sed pro his tantum, qui in certo genere, publica Penitentia obnoxio, deliquerint, institutum fuisse evincit ipsa Socratis & Sozomeni narratio. Ex ea enim constat, 1. Penitentiarium hunc institutum fuisse adversus illos qui in Deciana persecutione sacrificando lapsi erant; quod delictum follemni & gravi penitentia multati solebat. 2. Eudem sublatum fuisse occasione sacrilegæ confutationis, que in notitiam populi venit, seu ex confessione criminis palam & imprudenter facta, seu ex Penitentia publica que scelus manifestaret. 3. Denique epulens Presbyteri munus fuisse ut Penitentibus praeser-

Atqui Penitentia nomine apud veteres sic deligabantur, qui Penitentia publice stadium decurrebant. Eum Penitentem dicimus, ait Concilium Toletanum 1. qui post Baptismum, aut pro homicidio, aut pro diversis crimibus, gravissimisque peccatis publicam Penitentiam gerens, sub tilio, dicens fuerit reconciliatus altari. Et vero Penitentiarius ille id in Ecclesia Confessio. 7. 2. C. 1. p. 1223. L. fieri curabat, quod studiose observabatur Romæ, ubi in Propylæo erat Penitentium publicorum locus &c. Unde liquet officium ejus spectasse illos qui crimina quedam Penitentia follemni subiecta perpetrassen. Jam vero tolli potest qui certo peccantium generi operam navat, abique eo quod abiciatur ceterorum cura. Ergo, erigit vel demittat aures Calvini, stat 1. contra ipsum, Penitentiarium a Nectario tolli potuisse, absque eo quod tolleretur confessio secreta.

Neque minus constat, recipi sublatam non fuisse a Nectario confessio- 133 nem. 1. Enim hanc ad salutem omnino necessariam esse statuerunt Patres antiqui; idemque fecit Chrysostomus Nectarii successor, ut ex dictis constat, & ex dicendis firmabitur: Fecit & Joannes Jeannator, qui utrisque sedem ann. 585. occupavit. Fecit denum Trullana Synodus supra n. 78. 2. Non graviora tantum, ac Penitentia publica subiecta; sed & vulgaria etiam confessio subiacuisse ex Sozomeno aperte conficitur. Is enim scribit 1. in eo Penitentiarium requisitum in primis fuisse, ut prudens & taciturnitate tolleret. Ad quid autem taciturnitas isthac, si vel publica fuisse confessio, vel tantum de criminibus publicis? 2. Multierum illam sui Penitentiarium delicta post Baptismum perpetrata SIGILLATIM detexeris. Eane vero nihil cogitatione deliquerat? nihil admiserat quod follemnis Penitentia stadio non indigeret? 3. Ideo id factum, quia ad obtinendam veniam, peccatum NECESSARIO confiteri oporteat. Idne porro sufficiens Nectarius, quod fieri necessario debet. Ergo stat 2. contra Dalluum confessionem sublatam non fuisse.

Int. 1. Abolitio Penitentiarum gravem intulit Ecclesiastica disciplina plaga- 134 gam, ut apud Eudæmonem ipsum conquepsit est Socrates. Atqui non ita res habuissent, si superflueret aliquis confessioñis usus. An enim hodie conclamata est Fidelium talus, si in una vel multiplici Ecclesia tolleretur Major Penitentiarus? Nequaquam sane, quia eodem amoto non deficerent alii. Ergo,

Confirm. quia si superflues manisset usus confessioñis, Eudæmon Socra- 135 tis querelam facile eluisset, regerendo id quod a Penitentiario fiebat, pari successu praefatidum ab aliis Presbyteri, qui Fidelium confessioñes excepturi erant. Atqui nihil tale oppotuit Eudæmon. Ergo.

Repf. neg. min. Id enim vi offici sui faciebat Major Penitentiarius, 136 quod a nullo alio aqua prestari poterat. 1. Enim morum sanctitatis censoria quadam & publica auctoritate invigilabat: cumque in id unum effet intentis, jugiter & serio invigilabat. 2. Non ea tantum, qua sibi ultra a Pe- nitentibus deferebantur peccata, excipiebat; sed auditus, ut perspicue tradit Socrates, tellium delationibus, urgebat eos, ut suto se Tribonali offerrent, ibidem congrue Penitentia addicciōs: quod videtur Origenes, cum Lib. 5. adversus Celsum ait, apud Christianos quoddam constituit ad in- quievendum in vitam & mores eorum qui ad Sacra accedunt: ut si qui turba perpetrant facinora, a publicis conventibus arcetur. 3. Post accepta secre- 454. Aa 2 to

20. Penitentium flagitia, quadam designabat ab iis, prout Ecclesia interera, in follem Fidelium conventu expanda. 4. Publicis hujusmodi Penitentibus praeferat, & scrutabatur diligenter, an & quatenus imposto sibi penso facisfacerent. Atqui extinctio Penitentiarum officio, nullus fuit qui tanta hac bona promovere posset. Non alii Presbyteri, quia nullam ad id munieris habebant jurisdictionem. Non Episcopi, qui alii distenti negotiis huic tanto vacare non poterant. Ergo superstite etiam privata confessione disciplinam Ecclesiastican graviter labefactavit Nectarius. Extunc enim Penitentis non alti ferme subiacuerunt, quam qui vel eam experientur sponte, vel scandala omni aliquid perpetrarent. *Non amplius delicta sua invicem coarguerunt Fideles.* Labente in dies Penitentia publica, que quoddam erat excommunicationis genus, communictum est operibus tenetariorum. Demum decrevit infingeri publice confessionis confundere.

Socratis.
Sup.

Ex his pater, magnum occurrere discrimen inter Penitentarios, quales erano Nectarii tempore, & nunc sunt. Unde non ita nocerit eorumdem hodie suppressio; quam tum nocuerit. Noceret tamen plurimum: quot uenit vel una majoris Penitentiarum nomine deterrentur a peccato!

137. Ad confirm. patet ex dictis solutio: constat enim a nullo alio praefari potuisse id quod a Penitentario præstabatur. Ceterum, & id observari velim, non objecit Socrates, abolito jam Penitentario neminem fore qui peccata sua confiteretur, sed unum fore qui alterius peccata coargueretur.

138. Inst. 2. Sublatu Penitentiaru illius officio, sublatum est illud, omne quod præstabat Penitentarius. Atqui Penitentarius non publica tantum, sed & occulta peccata, excipiebat. Ergo sublatu ejusdem officio sublata est etiam occulta cuiusque peccati confessio.

139. R. neg. maj. nam sublata fuit quidem obligatio confidendi: illi Penitentario, adeoque publicam illam quam vel invitis imponebat Penitentiam subundi: at non magis sublata est: obligatio alii cuiusquam confidendi, quam nunc tolleretur obligatio absole & simpliciter confidendi, si tolleretur major Penitentarius. Et vero, tametsi Penitentarius ille peccatorum etiam oculorum confessionem exciperet, quia erat id necessem ad integratem confessionem, non tamen solus excipiebat Fidelium confessionibus vabat: cum ad id ne centum quidem in Urbe CP. fatis fuissent. Hinc eo sublatu permisit usum confessionis testantur Penitentiales Libri Orientalium, præcipue Joannis Jejunatoris, Joannis Monachii, Nicophori Carpophilacis, Simeonis Archiepiscopi Theusalonicensis, Gabrieli Philadelphie Metropolitanus, ut videris apud Arcudium, Goarium, &c.

140. Inst. 3. Si sublatu Penitentario permanesset obligatio confessionis, non magis quam antea liberum fuisse ad Sacramenta pro notu & arbitrio accedere. Atqui falsum consequens: Cum ex Socrate Nectarius unicuique permisit pro arbitrio & pro animi sui conscientia ad Sacramentorum communionem accedere.

141. R. neg. maj. & dico 1. abrogato semel Penitentario multo liberiorum quam antea fuisse communionis usum. 2. Non ita tamen liberum fuisse ut nulla superesse obligatio confessionis: prouide quod ait Socrates, unicuique fuisse permisum ad Sacramenta accedere pro arbitrio, non intelligendum esse absolute, sed comparet ad tempus, præcedens.

Et

Et quidem 1. quod post abrogationem Penitentiarum multo liberior fuerit accessus ad Sacramenta, res est meridiana luce clarior. Cum enim is anxie & sollicite inquireret in mores Fidelium, delationes acciperet, de diffidiis, de computationibus, de ceteris que scandalo & ostensioni fuissent, admoneretur; nemo erat publice flagitiosus (quoti autem id genus occurrente in Urbibus populosis) qui nisi per eum ad Sacramenta accedere posset. Quin neque fatus erat cumdem adiisse; nisi praescripta ab eo Penitentia implenerit ad unguum. Hac autem omnia simul cum ipso peccare corruerat; adeo ut præter certi ordinis facinorosos vix quisquam a sacra Mensa palam excluderetur. At constat nihilominus. 2. semper remansisse confessionis obligationem, quæ tametsi ab hypocritis eludi facilius poterat, ut nunc potest, vere ramen ligabit conscientiam. Unde summa illa ad communionem accedendi libertas, de qua conqueritur Socrates, non abolute, sed comparet ad præcedens tempus intelligenda est. Si enim ex tunc omnimodo uniuersique fuisse libertas ad sacra pro arbitrio accedendi, nulla a fortiori remansisset Penitentia publica cum hec, & ipse ad longum tempus, arceret a sacra Communione. Atqui tamen negat Dallus sublatam una cum Penitentario fuisse publicam Penitentiam. Cur porro quia eju deinceps superfluit monumenta. Atqui superfluit & confessionis, ut sapient probatum est. Ergo.

Inst. 4. Socrates de dato ab Eudemono Penitentiarum abrogatione confilio queritur, quia, inquit, *antea minora erant peccata, tum ob verecundiam erunt, qui sua ipsa delicia enuntiantur, tum ob severitatem iudicium qui ad id erant constituti.* Atqui si superfluit mansuet confessionis private usus, incommoda haec locum non habuissent. Mansuet enim, ut & nunc est, verecundus confidendi, & iudicium severitas.

Resp. neg. min. 1. enim plura sublatu Penitentario debuerunt esse peccata, quia nemō jam timebat ne coram eo citaretur, ne peccati convinceretur a fratribus suis, ne publica Penitentia studium ad amissum persistolente teneret, aut, si renueret, percuteretur anathemate. Hac enim jam nonnisi insigniter & notorie facinorosus imminebat. 2. Major erat verecundia confidendi cui polles, cui aliquando notus essem, quique ad publicam confessionem posset te adigere, fatem juxta plures, de quo infra. 3. Major erat severitas hominis mille inter alios electi ut severior esset, quam aliorum communiter, ut probat cuiusque temporis experientia. Ergo fieri nequit ut Penitentarii abrogatio sanctam Ecclesiæ severitatem graviter non imminuerit.

Ceterum non abs re fuerit animadvertisse facile ponuisse decipi Socratem in his in quibus a Sozomeno circa Nectarii factum dissentit. Si enī Dallus, et si medio in Gallia fini degener, tot aperte falsa scriperit, puta, Ecclesiastica jejunii lege, qualis apud nos viger, solam a carnis abstinentiam præcipi, non autem prohiberi abundarem conan: obligari nos ad jejunium Feria VI. & Sabato; in Gallia vigore Adventus jejunium, non fecusac Quadragesima: * quis miretur si Socrates, ceteroqui Novatianæ fuliginis suspectus, vero minus & caute de Nectari facto scriperit?

Tourney Theol. Moral. Tom. VI.

Aa 3

Inst.

144 Inst. 5. & quares quid ergo abrogaverit Neptarius. Juxta nos enim non abrogavit Penitentiam publicam, qua ubique deinceps in usu fuit. Non abrogavit confessionem publicam occulorum peccatorum, quam plores nusquam in usu fuisse volunt. Ergo vel nihil profluis, vel confessionem privatam suffulit.

145 Resp. mirum esse quod huc interrogemur, quasi ex dictis non appearat, abrogatum esse manus Penitentiarii, id est inquisitoris morum, & judicis aucteri, qui peccantes ad tribunal suum filteret invitatos, eorum delicta sedulo scrutaretur. Penitentiam condignam indicaret, & adimplere curaret. Certe qui hac demit, eti nez confessionem lego divinae praecipcam, nec Penitentiam publicam uero communis observata demat, magna tamen & gravia suffulsiis merito dicitur.

Sed quis ergo deinceps Penitentia publice praefuit? Sane ad eum res versa est, qui eidem ante institutionem Penitentiarii praeerat, id est ad Episcopum, qui alii diftentes negotis, eidem quantum opus erat, invigilare non potuit: & inde nova mali labes.

146 Objic. 2. S. Chrysostomus confessionis private legem pluribus in locis subvertit; praecepit autem Hom. 21. ad populum Antioch. nunc Catechesi 2. ad Illuminantes, ubi sic: *Negue hoc tantum est admirabile, quod Deus nobis peccata dimittat; veram & quod ipsa non revelat, nec manifesta faciat, nec accidente cogat in medio patrata edicere, sed sibi soli rationem reddere jubet, & fibi confiteri. Sed qui tantum jubet homini sibi soli sui confiteri peccata, eidem non indixit legem homini confitendi.* Ergo Deus, &c.

147 Resp. dist. maj. Deus non cogit accidentes ad Baptismum peccata sua revelare, C. non cogit Fideles jam baptizatos, qui ad Penitentiam accedunt, N. Itaque si Chrysostomus eo loci Cathecumenos solos alloquatur, nihil ex eo contra baptizatorum confessionem extundi potest. Atqui recipi solos Cathecumenos alloquuntur eo loci S. Doctor. Minor patet, tum ex ipso Homiliæ hujus titulo, qui sic habet: *Catechesis ad illuminandos: tum ex Sermonis contextu, ubi haec: Primi dixi, & nunc dico, & dicere non desifam: Si quis novim vivit non correxit...ne baptizetur. Porro Cathecumenos a confessionis lege immunes esse vel ipsi puris notum est. Sed nedum hinc inferri possit ceteros Fideles eadem lege non teneri, immo contrarium quadrantibus colligi potest.* Quis enim tanta ratio gratulandi Cathecumenis quod circa confessionem a peccatis abnuntur, si pari modo ceteri Fideles veniam obtinuerint peccatorum?

148 Inst. 1. Indubie de baptizatis loquitur Chrysostomus Hom. 30. quæ est 5. de incomprehensibili Dei natura, & alibi passim. Atqui iis in locis exerte declarat, satis esse ut iidem Deo peccata sua confiteantur. Sic ille: *Rogo & oro, Fratres carissimi, crebrius Deo immortali confiteamini, & enumeratis vestris delictis veniam petatis..... Non enim te in theatrum servorum tuorum duco: non bonibus peccata tua detegere cogo: conscientiam tuam expande coram Deo; offendere ipsi vulnera, & ab eo medicamenta posula.* Liceret enim taceas, cuncta illa optime volebas. *Dic igitur, ut id lucro tibi sit: dic, ut illis hic depositis illius abeas parus & a delictis vacuis, & ab intoleranda promulgatione illius liberiris.*

Hom. 36. quæ erat 8. nunc 6. de Penitentia, ad id Pauli: *Probet autem se ipsum homo, &c. sic loquitur: Non revelavit uetus, non in commune*

theatrum accusationem produxit, non delictorum testes statuit, intus in conscientia, astante nemine præter eum qui cuncta videt.

Homi. 57. nunc 3. de Penit. *Deo soli die peccatum tuum... & dimittitur tibi.* Hom. 2. in Psalm. 50. nunc inter spurias rejecta: *Peccata tua ipse commora non ut ea deleas. At puder te peccata confiteri? Dic ea quotidie in oratione. Num dico ut ea confessio exponas qui te probris impetas? Dic Deo qui iis medetur.*

Denium Hom. 4. in Lazarum: *Cur te, quaso, puder & erubescis dicere peccata tua. Num enim homini dicas, ut te probro officias? Num enim confessio confiteris ut in publicum proferas? Inimo vero ei qui Dominus est, ei qui uellem gerit, ei qui humanus est, ei qui medicus est, offendis enivera. Ergo.*

Resp. 1. His ego testimonii, si, quod infortunium uicerors Deus avertit, Calvinitus natu est, ad verum revocare. Nempe dicerem mecum: Urget iis in locis præcipit Chrysostomus aliquid arduum valde, & a quo plures pudore & verecundia detercentur. Ergo urget & præcipit confessionem, qua soli Deo fieri dicatur, quia fiat Ministro vices Deigenit. Prob. lequela: quia confessio soli Deo facienda *qui cuncta videt*, doloris quidem multum parere debet, sed nihil pudoris illius, qui non nisi per crebras exhortationes vincit posse. Pudeat peccatorum deliquisse, nihil mirum; sed quod pudeat ipsum delicta sua ei confiteri qui omnia melius norit, quam peccator ipse; immo qui ea ut plurimum revealat peccatori, aliquo eadem vel minime, vel non satis intellectu, id utique conceptum superat. Neque hic aliud quam Pseudoreformati gentis testimonium require. Sane fatebantur singuli, non id sibi arduum esse ut sceleris fuit Deo confiteantur, sed ut ab iis serio & gemebunde resipiscant.

150 Resp. 2. dist. min. Docet Chrysostomus fatus esse ut Fideles peccata sua confiteantur Deo soli, fatus, inquam, ad delenda peccata, C. sati esse ad implendam Christi legem, Subi. & tunc vox soli excludit confessionem palam & coram omnibus faciendam, C. & excludit Sacerdotem, qui gerat vices Dei. N. Itaque si tantum doceat Chrysostomus, 1. peccata humili coram Deo confessione, id est, vera & genuina contritione deleri; 2. eademi peccata soli Deo aperienda esse, hoc sensu, quod palam & coram fratribus nostris aperienda non sint; nihil inde contra nos, qui utrumque fatemur, potenter concludi; & multo minus, si S. Doctor, præter confessionem hanc multa alia ad salutem necessaria esse agnoverit. Atque haec omnia constat.

Primum patet ex cit. Hom. 2. in Psalm. 50. ubi sic Chrysostomus: *Peccata tua ipse commora ut ea deleas.... Dic ea quotidie in oratione.... Dic & lacrymas funde. Peccata tua in libro scripta sunt: sponge infar fuit lacryma tua. Lacrymas mitte & obliterans... Cum autem in lectio, hoc est, ad tranquillum portum to conjectis, nec ullus est qui tibi molestiam exhibeat, die cordi tuo & anima tua: Exegimus bidernam diem, o anima: quid boni fecimus, aut quid mali admisimus? ac gehenna recordare, ut metu affectus bonum auges, malum autem de medio tollas. Si in lectio sis, atque ibi peccata tua in memoriam venerint, collacryma, atque hac ratione in lectio delere posses. Deum tuum rogi atque obsecra; sique corpus tuum somno trade, polles quem prius peccatus fuies, &c. In his & aliis similibus, que ad tedium urgentur a Dalleo, id unum vult Chrysostomus, ut Fide-*

les quotidie ante somnum examen ineant conscientias suis ; quidquid per diem fecerint mali , sincere detestantur ; & in eo se constituant statu , in quo supremo Judici , si forte hac nocte vocet , respondere possint , ejusque misericordiam experiri . Et hoc sollicito adimplent qui pietatem profertur . At siue non excludant propositum ea deinceps prestandi quæ necessaria esse possint ; sic nec exclusive sensendum est Chrysolomus .

Secundum non minus constat ex ipsis quæ objiciuntur locis , Non cogit Deus , ait S. Doctor , in melio procedentes quæ peccavimus amittantur . Non dico tibi ut a dicas confesso tuo qui te probris impetrat . Non confitis confervo tu ipso ut in publicum proferas . Atqui haec excludunt quidem confessionem , vel publicam , seu , ut loquitur Sozomenus , tamquam in theatro , circumstante totius Ecclesiæ multitudine ; vel faciendam confesso aliqui , seu pars conditionis homini , qui audita crimina vel exprobret , vel evulget : sed nullatenus excludere confessionem Ministro Dei faciendam . Quare porro quia apud omnes , potissimum vero apud Græcos , confessio facta Sacerdoti , soli Deo fieri dicitur . Hinc , ut notat Jacobus Goar * in Eucholi Gracium . Gracus Sacerdos confessionem excepturus , ait Penitenti : No , queso , erubescas ; non enim mihi peccata enuntias , sed Deo apud quem confessus . Hinc Joannes Jejunator supra laudatus in Penitentiali : Nec ego , ait ad Penitentem , tibi absolutionem concedo , sed per me Deo . Hinc demum Chrysolomus ipse Hom . 40 . in Matthi docet hominem non operari Eucharistiam : quia non a se , sed ut Christi Minister operatur .

^{* Obits.} 151. Confirm . 1. Vel Chrysolomus , dum ait : Confiteba Deo peccata tua & delebas , sola hac confessione ad justificationem contentus est , vel non . Si non ; ergo intelligi debet postis ponendi : haec autem quæ sint , ex aliis eiusdem textibus dijudicandum est . Si sic ; ergo , iuxta Chrysolomum , nihil opus fuit , ut fer ablatu restitueret , ut calumniator lEFam proximam repararet ; & multo minus ut qui scandalose deliquerat , scelus suum Iollemin Penitentiam expungeret . Hec autem quam absurdum fuit , nemo non intelligit . Atque hinc .

^{ann . 353 .} 152. Confirm . 2. Non magis , dum factam soli Deo confessionem celebravit Chrysolomus , Sacramentum excludit , quam Penitentiam publicam ; immo multo minus , cum hac illa longe sit difficultior . Atqui haec tam non excludit , facente & probante Dalleo ergo nec illam .

^{153.} Inst . 1. Qui negat homini confitendum , quamecumque homini factam confessionem excludit . Atqui Chrysolomus Sic enim habet Serm . 30 . ac verecundiar . & erubescit enuntiare peccata ? Sane quidem si coram hominibus ea dicenda essent & voulganda : non tamen ita pudore te oportere Nam vero neque necessarium est testibus presentibus confiteri Deus te confitentem solus audiatur , Deus qui peccata non exprobret , sed confituisse delet . Ergo .

^{154.} Resp . dist . min . Negat homini confitendum palam & presentibus testibus , qui confessum crenam exprobrente aut evulgent , C. secreto & privatum . N. Tonus est illi in locis Chrysolomus , ut commenderet benignitatem Dei , qui cum peccatores ad publicam delictorum suorum confessionem adiugeat , eam Penitentiam ordinem constituit , in quo circa ultimum tempus dispensationem veniam conquisit posset . Si quis , ait Homili-

21. ad populum Antioch . ex facultatibus Judicibus aliqui captorū latronum ; vel eorum qui sepulera effodiunt , dicerit ut peccata confiteretur & dimitteretur ; omni certe promptitudine hoc suscipietur , salutis cupiditate pudorem contemnit . Hic vero peccata dimittit , nec cogit presentibus quibusdam eas palam confiteri . Cum ergo apud bonitas rei & publice intentus , & post publicam peccatorum agitionem vitam amittant , contra apud Deum (tanta ejus benignitas est) & nullus infamia timor est , & simplici ac nuda , eaque secreta , peccatorum confessio salutis illico comparatur . Ubi publicam tantum confessionem rejici ipse S. Doctoris scopos demonstrat : vixque dubium quin tantopere confessionis secreto insit , ut tacite condemnet indiscrētam matronæ illius confessionem , quæ tantum Nectari rēmōre scandalum dedit ; & subfinetur nihil jam tale timendum esse . Quod autem non ideo confessionis sacramentalis necessitatem insiciatus sit , patet i . quia si confessio Deo facta ad confessionem homini faciendam ordinata non fuisset , nihil erat cur tot in Homiliis omnes facundiz suæ nervos intenderet Chrysolomus , ut probaret excludendam esse ab ea confessione verecundiam omnem : an enim tantus pudor ea cuiquam confitendi quæ longe plenius norit , quam noverimus nos ! 2. Quia ipsa Chrysolomus alibi plures doct et confitendum etiam Dei Ministro . Sic Hom . de Samaritana : Qui homini detegere peccata erubescit neque confieri vult in die illa iudicii , non coram uno vel duobus , sed universo terrarum orbis spectante traducatur .

Infrat . 2. Illi negat quamecumque confessionis homini facienda necessitatem , qui nullam agnoscit confessionem medium inter secretam quæ fisi Deo fit , & publicam . Atqui Chrysolomus , &c . Qui enim confessionem fisi Deo factam in secreto conscientia semper opponit publica , intra ullam mediæ akerius mentionem ; ille nullam aliam agnoscit confessionem quæ inter veramque media sit . Atqui &c .

Refp . 1. neg . maj . tum quia secundum Ecclesiæ , prefertim Graciam , phrasim , confessio sacramentalis , non homini , sed Deo fieri dicitur , ut iam obseruavimus : tum quia Sacerdos vices gerit Dei , nec tam absolvie quam Deus ; tum quia confessio Sacerdoti facta perinde quoad secretum se habet , ac si fieret nisi Deo : porro secretum hoc præcipue attendebat Chrysolomus , ut ex ea Orationum ejus lectione confitatur .

Refp . 2. neg . min . etiæ enim quibusdam in locis dispergit Chrysolomus de confessione fisi Deo immediate facienda ; in aliis tamen , nec raro , faciendam Sacerdotibus potestatem retinendi & remittendi peccata ; qui qua in terra ligantur ab iisdem , in Celo ligari declarat ; qui fideles munis contra pudorem ex confessione homini facta subiecti confitunt ; ille profecto confessionem agnoscit , quo in sensu objectionis media foret inter eam quæ Deo fit fisi , & publicam . Atqui confitatur ex probationibus , Chrysolomus , &c . Unde id quod obicit Dalleus , peccatores ab omnibus verecundia eximi per Chrysolomum , omnino fallum est , si ut debet , sumatur generaliter . Etiam enim pudorem illum excutit , qui confessionis publicis inharet : at non cum qui arcanam confessionem neque comitatur . Patet id ex textu paulo ante repetito .

Inst . 3. Chrysolomus hom . 56 . quæ est 8 . de Penitentia , evolvens illud .

illud Pauli mandatum: Probet autem se ipsum homo, & sic de pane illo & dat, sic loquitur: Non revelavitz uelut, non in commune theatrum accusationis producit, non delictorum testes habuit: iuxta in conscientia, ASTANTE NEMINE prater eum qui cunctis videt Deum, infusio judicium & peccatorum exame atque iugisntionem. Et hom. 28. in 1. Corinthi. huc in cunctis fensis habet; propterea dicit Apostolus, Probet se unusquisque & tunc accedat: Neque iussit alteri alterum probare; sed sibi se ipsum, faciens judicium ad quod populo non pateat adius, & probationem que caret testibus. Ut autem patet quantopere hanc Chrysostomi doctrina doctrina Tridentina adveretur, sufficiet isthac Sess. 13. Cap. 7. verba referre: Communicare volenti reu-
candum est in memorie Apolitoli preceptum: Probet se ipsum homo. Ec-
clesistica autem confutatio declarat eam probationem necessariam esse, ut nullus
filius confusus peccati mortali, quantumvis sibi contritus videatur, abque pre-
missa sacramentali confessione ad sacram Eucaristiam accedere debet.

Ex hac, qua nulla possit esse apertior, oppositione sic disputo. Si quando urget necessitas confessionis sacramentalis, tunc certe cum probare se ipsum debet homo, ut ad Eucharistiam accedat. Res patet ex Trid. Atqui ne tunc quidem temporis necessaria est confessio, juxta Chrysostomum. Confessio enim ad eam probationem necessaria non est, quae per ipsum Penitentem, intus & nemine prater Deum astante fieri debet. Atqui ex Chrysostomo, &c.

159. Resp. 1. ad summum ex iis Chrysostomi textibus sequi. S. Doctorem extimatisse confessionem Eucharistica communione non esse necessario premitendam, non autem ab eo negatam absolvit huiusmodi confessionis necessitatem. Sicut enim hodieque inter Catholicos disputatur, an mortali rebus ante debet confiteri quam Sacraenta administrari, nec tammen dubitatur an aliquando sit confitendum: sic Chrysostomo videri potuisse, hominem vere contritum ad communionem accedere posse, & postmodum confiteri. Sane aliud est inquirere an confessio sit necessaria; aliud quo tempore urgeat eisdem obligatio. Ergo stricte & pressim loquendo nihil contra substantiam confessionis ex Chrysostomo deduci potest.

160. Resp. 2. neg. maj. non enim urget necessitas confessionis, cum homo se probat, sed postquam probavit se, & hac probatione, que merum est conscientiae examen, intus & coram Deo, se se graviter peccasse dexit. Nimirum probatio de qua eo loci dicitur Chrysostomus, ea est qua homo sui iudicium infixit, & peccata sua inquirit atque examinat. Hec autem probatio & sine confessione sacramentali sit, & ad eam necessario ex natura rei non ordinatur: quia heri potest ut quis se nullo gravi peccato teneri animadverteret. Hanc equidem probationem in graviter reis sequitur alia probatio per sacerdotem facienda: verum hanc non excludit S. Chrysostomus, quia de ipsa filuerit. Alioquin eum omnem qui conscientiam vere seneat coram Deo discussit, sacra Mensa omnino idoneum judicasse dicendum est. Abfir porro ut tanta tanto Doctori injury irrogetur. Num enim si quis ex illa prava probatione conoverit, se adversus fratrem aliquid habere, boni alieni esse decenter, calumniam, ut poterat, non reparasse, hunc ante Canam eximet ab obligatione reconciliationis fraternalis, restitutionis &c. Non dicit Dal-

Irus.

laus, ut opinor. Ergo sicut cogitur fateri huc a Chrysostomo subintellesta fuisse, vel ut omnibus nota, vel ut alibi plures commendata; sic & bonus concedet, ut confessionem paribus de causis a S. Doctore in objecto loco pratermissam esse dicamus.

Confirm. 1. Qui post probationem predicant, certos peccatores Pe- 161
nitentia publica subjiciebat; et si de Poenitentia hac non loquatur in
allatis textibus; multo minus coldem secreta confessioni subtrahere de-
buit atqui, fatente Dalleo, Chrysostomus, &c.

Confirm. 2. ei non sufficiet prima illa probatio, que in solo con- 162
scientiae examine sita est, qui plebem suam urgebat ut in majori heb-
domada diligenter & pure spirituali medico, seu Sacerdoti peccata ape-
riret. Atqui Chrysost. hom. 30. in Genes. supra num. 64.

Confirm. 3. quia Patres Chrysostomo coavi, quique opera ejus norant, 163
geminant fecerunt probationem, aliam quia remotam, quia coram solo
Deo fiat; aliam que, si opus sit, ad Sacerdotes deferatur. Sic Au-
gustinus Serm. 351. alias ult. inter 30. num. 7. Ascendat homo adversum
se tribunal mentis sua . . . atque ita constituto in corde iudicio adit accu-
satris rogatio, testis conscientia, carnifex timor. Inde quidem sanguis animi
confitentis per lacrymas profusus. En probatio prima, primum iudicium,
que nullum, prater Deum, tellem habent. At sequitur probatio alia,
proxima magis. Cum in se , pergit num. 9. S. Doctor , proulerit seve-
rissime medicina, sed tamen medicina sententiam , veniat ad Antisites , per
quos illi in Ecclesia claves ministrantes, & tanquam bonus jam incipiens esse
filius, maternorum membrorum ordine custodito, a prepositis Sacramentorum ac-
cipiat satisfactionis sua modum . . . Ut si peccatum ejus , non solum in gravi
ejus malo, sed etiam in tanto scandalo aliorum est, atque hoc expedire utilita-
ti Ecclesie videatur Antisites , in notitia multorum, vel etiam totius plebis age-
re Penitentiam non recusat, &c. En totam preparationis ante Eucharistiam
necessarie methodum. Confitetur primo & agnoscit Poenitentis delicta
sua coram Deo. Secundo fitit se Sacerdoti , qui judicet num peccata
ejus secreta Poenitentia, num etiam publica diluvi debeat. Tertio Poen-
itentiam hanc non recusat, ne letibali & mortis plaga per pudorem addat
tumorem. Hujus porro probationis partem secundam attigere Patres Tri-
dentini, non exulta prima : partem primam Chrysostomus, non exclu-
sa secunda: utramque Augustinus: & sic dum omnia, disruptum Dal-
laus, omnia conciliantur a nobis.

Inst. 4. Chrysostomus Serm. 57. de peccatis fratrum non evulgandis, 164
publicarum concionum utilitatem sic commendat. Neque enim in me-
diuum adulterio peccatoribus, eorum peccata sic divulganus; sed communi omni-
bus doctrina propria, conscientia relinquimus auditorum, ut convenientem suo
vulneri ex iis que dicta sunt eliciant medicinam . . . Prodit enim ab oratoriis
lingua sermo, qui intemperacionem vitiis continet, laudem virtutis, reprehensi-
onem luxurie, commendationemque scilicet . . . Procedit igitur aperie sermo, &
cuiusque conscientia infida, latenter suum adhibet medicinam, & priusquam
agritudo publicetur, sepe restituit sanitatem. Atqui hic sacra concio, uti-
que circa confessionem, sanat vulnera . Ergo.

Resp. Soli Dalleo datum est, ut in eiusmodi textibus, & aliis quos hinc 165
& inde exultanter corradit, subversam confessionis legem deprehendat.
Sane

Sane qui confessionis necessitatem admittimus Catholici, de verbo Dei idem dicimus quod S. Doctor. Unde in forma: Sacra concio sanat vulnera dispositive, quatenus parit contritionem, cui, ut genuina sit, inesse debet votum praestandi omnia, que divina vel naturali lege imperata sunt, C. Sanat vulnera per se & absque ulterioris oneris proposito, N. Quidquid hic & alibi plures objicit Dalleus vel ex sola, quam admittit, publica Penitentia necessitate convellitur. Si enim hæc præter factas conciones necessaria fuerit, quidni & confessio sacramentalis?

Objic. 3. Sanctus Gregorius Nyssenus Epist. Canon. ad Letojum scribit peccata avaritia, que ab Apostolo omnium malorum radix vocatur, inconsiderata & abque cura prætermissa esse a Patribus, seu, ut interpretatur Balsamo, relicta esse impunita & incaligata. Atqui, ait Dalleus Lib. 4. Cap. 23. locus is palmarius totum confessionis Innocentianæ mylerium subvertit. An enim sine cura prætermittunt est cremen, quod necessario fuisse confundendum, ut abolitio ejus, debitaque Penitentia acciperetur a Ministro Christi?

166 Resp. dif. maj. scribit avaritia peccata sine cura, seu imputata relicta esse a Patribus, quia nulla adulteria ea canonica penitentia decreta erant, C. quia libera essent ab onere confessionis, N. Porro Gregorius in ea Epistola de penit. publicis & canonicis loqui, vel excurrenti ejus lectio ne constat. Neque alio intelligi possunt sensu verbis Gregorii, 1. quia prepter Dalleum nemo creder, avaritiam, quæ est idolorum servitus, sine omni profusa cura, quasi vel nulla indigeret, vel omnino insanabilis judicaret, reliquit fuisse; quo tamen ducit Gregorii textus, si crude & ad apicem intelligatur. 2. Quia ibid. S. Doctor de avaro alieno rei detentore, hæc statutum Can. 6. Qui clam aliquip usurpat, si per confessionem peccatum Sacerdoti apernur, vixit studio in contrarium mutato, agitudinem curabit. 3. Quia idem S. Antistes, In Ecclesiæ ritibus, inquit, si flagitium, deprecatio, Baptisma, peccatorum confessio. Si confessio peccatorum; ergo ipsius etiam avaritiam confessio.

167 Objic. 4. Patres plerique docent peccata sola contritione deleri. Ita SS. Hilarius in Psalm. 51. Basilius in Psalm. 57. Ambrosius Lib. 10. in Lyc. Augustinus in Psalm. 31. alii vero emendationem aut confessionem ita commendant, ut sibi alterutra. Sic Julianus Pomerius Lib. 2. de vita contemplati, ubi hoc: Porro illi querum peccata humanae notitiam latent, nec ab ipsis confessa, nec ab aliis publicata, si ex confiteri aut emendare moluerint. Deum quem babent testem, habituri sunt & uiorem. Alii quodcumque exteriori venia medium excludendo, confessionem necessario excludunt. Sic Origenes hom. 2. in Levit. quoddam sic loquentes induc, nec redarguit: Melius agebarum cum antiqui, quam nobiscum; ubi oblati di verso ritu sacrificii, peccantibus venia prefabantur. Apud nos UNO TANTUM modo venia est peccatorum, que per lavacri gratiam in initio datur. Nulla post hac peccati misericordia, nec venia illa conceditur. Ergo.

168 Resp. ad 1. juxta nos etiam deleri peccata per solam, modo veram, contritionem, sed non sine vero praestandi cetera necessaria. Id autem, quod praeditis in locis, non exprefserint Patres, duplex fuit ratio, 1. quia importunus sit, quidam boni aliquid extollit, ea omnia recentiat, quæ eidem adjungi depend. Unde idem Patres restitutionem, elemosynam,

nati, aliaque id genus, aliquando filerunt, et si cum contritione necessaria. 2. Quia in objectis textibus loquuntur Patres de Davidis & S. Petri contritione: quo autem puto eidem attexissent confessionem, quæ, cum diligit interque, needum erat infinita.

Ad 2. fenus Pomerii est, peccata, quæ vel reticentur in confessione, vel declarata non emendantur, punitum iri. Unde in ejus textu particula aut conjunctum & copulative accipitur, quod apud Scriptores tam facios quam profanos non raro evenit, ut alibi probavimus. Et vero si disjunctum fumeretur eo loci, dicendum esset confessionem sine emendatione sufficere ad veniam, non fecus ac emendationem sine confessione. Id autem nullus dubito quin Dalleo improbat. Et vero exertum tradit ibid. Pomerius, nobis quolibet peccata sua, tamquam medicis vulnera qui bus ingerunt, aperire.

Ad 3. errant ii quos loquentes inducit Adamantius, e desperato & deperanti Montanitarum grege. Longa autem est a vero, quod in objectione supponunt, eos ab Origene non redargui. Cum ibid. varios inter venie obtinenda modos hunc assignet: Ego adhuc septima, licet dura & laboriosa per Penitentiam remissio peccatorum . . . cum non subiectis peccatorum Sacerdoti Domini indicare peccatum suum.

Objic. 5. id Augustini Lib. 10. Confess. Cap. 3. Quid mihi ergo est cum dominibus ut audient confessiones meas, quasi sanctorum sint languores meos? Ergo ex sancto Doctori inutilis est confessio, needum sit necessaria.

Repl. neg. confes. Neque enim hic loquitur Augustinus de sacramentali confessione, sed de publica quam scriptis vulgariter ipse peccatorum confessione; non ut ab hominibus sanitatem aciperat; quia, ut continentur subiicit, curiosus est id horum genus ad cognoscendam vitam alienam, desiderans ad corrigendam suam; sed ut a Deo, qui humiles exaudiat, medelam conferueretur.

Objic. 6. Gratianus qui circa an. 1151. Decretum edidit, de confessione disputat, quasi nihil haecenus super eo capite in Ecclesia fixum efficer & definitum. Scilicet enim causa 37. diff. 1. de Pecc. fidei questionem hanc examinat, utrum sola cordis contritione & secreta satisfactio abque oris confessione quisque possit Deo satisfacere. Sunt enim, inquit, qui dicunt quilibet criminis veniam sine confessione facta Ecclesia & Sacerdotali iudicio posse promerer.

Ut autem primam hanc firmet opinionem, qua funditus subvertitur necessitas confessionis, plures congerit Patrum & Scriptura textus, puta Gratianus: Non inventio quid dixerit Petrus, inventio quid fleverit . . . La. 1. id Ambrosii: Non inventio quid dixerit Petrus, inventio quid fleverit . . . La. 1. oryzma levavit delictum, quod vox pudor est confessio. Id Augustini: Non sum pronuntiat ore Penitens, & tamen Deus jam autit in corde itud. Psalm. 50. ib. 6. 7. Sacrificium Deo spiritus contributum, &c. Ex his porro, ait Gratianus Cap. 36. evidentissime apparet, quod sola cordis contritione sine confessione oris peccatum remittitur. Et Cap. 37. Non ergo in confessione peccatum remittitur, quod jam remissum esse probavit. Fit itaque confessio ad offensionem Penitentia, non ad impetracionem veniam. Et sicut circumiecta data est Abraham in secundum iustificatio, non in causam iustificationis: sic confessio Sacerdoti offensur in secundum veniam accepta, non in causam remissionis accipienda.

Hic ita in favorem prioris sententia disputatis, alteram sic exponit ante

Caput 38. Alii e contrario testantur: dicentes sine confessione oris & satisfac-
tione operis, neminem a peccato posse mundari, sitempus satisfaciendi haberit.
ib. c. 37. Hanc porro opinionem fulcit variis testimoniis, & i. Iaie 43: apud
quem. Non potest quisquam iustificari a peccato, nisi ante fuerit peccatum con-
tagio. His autem fuse adducunt sic contra part. 1. disputat Cap. 60: ex
ib. c. 38. quem Dominus: *Die iniuriantes tuas, ut iustificeris.* 2. Ambrosii, juxta
quem. Non potest quisquam iustificari a peccato, nisi ante fuerit peccatum con-
tagio. His autem fuse adducunt sic contra part. 1. disputat Cap. 60:
Ex his itaque appetet, quod sine confessione oris & satisfactione operis pecca-
tum non remittitur. Nam si necesse est, prout dicunt citati textus, ut ini-
guitates nostras dicamus, ut postea iustificemur: *Si nemo potest iustificari a
peccato, nisi ante fuerit confessus peccatum: Si confessus Paradisum aperit...
concluditur ergo, quod nullus ante confessionem eris & iustificationem operis,
peccati abolebit culpam.*

Subinde vero liberatis partis utrinque momentis, sic demum concludit Cap. 89. Quibus autoritatibus, vel quibus rationum firmamentis, utraque
sententia ... innitatur, breviter exposuimus. Cui autem barum potius adhuc
dum sit, Lectoris iudicio reseretur: utraque enim factores habet sapientes, &
religiosos viros. * Unde Theodosius Cantuariensis Episcopus ait in Penitentiis
suis: » Quidam Deo sollemmodo confiteri debere peccata dicunt, (ut Gratianus)
» c. 1. Quidam vero Sacerdotibus confitenda esse percent, (ut tota
fere facta Ecclesia:) quod utrumque non sine magno fructu sit intra san-
ctam Ecclesiam, ita dumtaxat ut Deo qui remisit eis peccatorum peccata
noltra confiteamur; (et hoc perfectorum est) ut cum David dicamus:
» Delictum meum cognitum tibi feci, &c. Sed tamen Apostoli institutio
nobis sequenda est, ut confiteamur alterutrum peccata nostra... Con-
fessio itaque que soli Deo fit, (quod est Justorum) purgat peccata.
» ea vero qua Sacerdoti sit, docet qualiter ipsa purgantur peccata.
» Deus namque salutis & sanctitatis auctor & largitor, plerumque hanc
probat sua Penitentia medicinam invisibili administratione, plerumque
que medicorium operatione.

Eiis, quae Dalliani, leet jam ab an. 1670. denati, annes recreant, sic
in forma. Non pertinet ad fidem id quod illata fide sapientes inter &
religiosos viros utramque in partem controvertitur. Atqui confessionis neces-
sitas scilicet XII. illata fide controvertebatur. Ergo necrum pertinebat ad
fidem. Ergo novum illud dogma in Innocentium III. merito rejecit.

175 Quin & post Innocentii tempora non defuerit qui confessionem imper-
terent. Sic Seneca Gratiani Glossator in tit. de Pecc. dicit. 2. scribit:
melius dici confessionem institutam fuisse a quadam universalis Ecclesiae tradicio-
ne, potius quam ex novo & veteri Testamento autoritate. Ulterius progre-
ditur Michael Bononiensis, Generalis Carmelitarum Minister, qui circa
ann. 1378. sub Urbano VI. floruit. Is enim in Psal. 29. docet confessio
nem ad obtainendum veniam peccatorum non esse necessariam. Quod & sensil-
se Petrum de Osma pluries jam confessi sumus. Ergo.

176 Resp. 1. Nonnulli anchoritatem Gratiani tantum non esse, certum
ut ex ea argumento deponi valeat: 1. quia cum plures habeant
nos, ut solide ostendit Antonius Augustini Lib. de emendatione Gratia-
ni, & in hac etiam materia labi potuit: lapsum autem de facto hinc
suaderi ajunt, quod multa identidem ultra citroque Parram testimonia
sine delectu proferat: adeo ut Ambrosium pro & contra confessionis ne-

cessitatem adducat, qui tamen contraria utramque opinionem tenere
non potuit. 2. Quia sapientes illi ac religiosi vires, quos confessionis ne-
cessitatem rejecisse innuit Gratianus, vel ii ipsi sunt Patres, quorum
textus aliquot profert: vel, quod verba eius sonant, statim sive Scripto-
res. Si priores intellexerit, aberavice graviter, nec mentem eorum satis
ascensus est. Quamquam ex mendosis Codicibus decipi potuit, ut sa-
pe alios ex spuriis decepit, quos dabit pro genuinis. Certe in Peni-
tentiali Theodori Cantuariensis, ubi legit Gratianus: *Quidam Deo sollem-
modo confiteri debere peccata dicunt, ut Graeci, defuncti postremo ea vo-
ces ut Graeci, sicut & alias quas uncini inclusimus.*

Si vero per sapientes illos intellexerit Gratianus coeuros sibi Scriptores;
non minus a vero deviavit. Si enim obficiunt, nullumque re ipsa nominis
Scriptitatores quidam tollas, qualis fuit Guillelmus ille adversus quem
stylum suum auit Godefridus Windocenensis; certo certius est praeceps
Gratianei facili Autores necessitatem confessionis admisit. Neque id
gratis dictum. Gratianus enim coartane vel suppates fuere Bernardus,
Godefridus Windo. Theobaldus Stampensis, Petrus Cellensis, Robertus
Pulus, Petrus Bleensis, Petrus Lombardus, Petrus Picciavensis. Atque
horum nullus est qui necessitatem confessionis veluti dogma extra
controversiam positum non admiserit. Sic ut Bernardum & Godefridum
supra iam adductos pratermittam, Theobaldus Stampensis in Epit. ad
Lincolniensem Episcopum, futurus necessitatem esse confessionem, ita
nihilominus ut si aliquo eventu confessio oris impediatur, non idcirco confessio Speci.
cordis infrastructa reprobetur. Sic Petrus Cellensis Lib. de Disciplina Clau-
stral. cap. 20. *Maledictus OMNIS qui prohibet gladium suum a sanguine; id ibid.
est, qui non amputat per confessionem peccata quae sunt ex carne & sanguine.*
Sic Robertus Pulus part. 6. Sententiarum cap. 51. *Qui quis facinora sua
Sacerdoti pandere noluerit, aut timore mundi perterritius, aut in honestate rei
vercundus, is nulla ratione veniam impetrat.* Ceteros brevitatis causa
mirto, quos dabit Sammarthanus.

Resp. 2. alii cum S. Thoma, Bonaventura & Antonino, potuisse
quidam Gratiani aeo necessitatem confessionis insciari, quia haec non
dum expedito & sollemni Decreto sanctificata esset.

Resp. 3. cum alii plerique aptius & melius neg. min. argumenti su-
pra propositi, & dico Gratianum nusquam dubitasse de confessionis pra-
cepto, sed de ejus effectu, an felicit peccata dimitteret, an eadem sup-
poneret per contritionem jam dimissa. Nimis duplex est questio circa
confessionem: prima Catholicos inter & Haereticos, an confessio omni-
bus in gravia peccata post Baptismum lapsis necessaria sit. Secunda,
Gratianus aeo a Theologis vehementer agitata, an confessio peccata di-
mittat, vel ea jam per contritionem dimissa inveniat: quia enim tunc
temporis contendebant plures perfectam contritionem ad Sacramentum
necessario praequiri, confessio erat ut hominem ante iustificari crede-
rent, quam peccata sua confiteretur. Porro postremo hanc questionem,
nullatenus autem primam a Gratiano expendi contendimus; & quia no-
bis fidem negarent Dalliani, multiplici modo probabimus invicte.

Et quidem 1. ex ipso questionis titulo, qui sic habet: *Utrum sola delere
contritione quisque posse Deo satisfacere, iei, ut infra ait, peccatum delere.*

2. Quia in texu Gratiani locutio hac ambigua, An contritione ^{si} peccatum deleatur, idem est ac illicet, An contritione *ante confessionem* deleatur peccatum: cum utramque promiscue usurpet. Porro qui inquirit an contritione *anti confessionem* deleatur peccatum, non negat confessionis necessitatem.

3. Quia eamdem confessionis ac satisfaciens rationem habet Gratianus. *Alii*, inquit, *e contrario dicunt*, *sine confessione oris et satisfaciens operis, neminem a peccato posse mundari*. Atqui nemo unus Gratiani avo reprehendetur, qui hominem sola contritione mundari credidisset sine satisfaciensi proposito. Ergo nec censendi sunt tuisse, qui hominem sola contritione sine confessione proposito iustificari cederent.

4. Quia tempore loquitur Gratianus de peccatorum remissione, nusquam autem de salute. Ergo tunc quidem dubitabatur, an una sine confessione actu obtineri posset; non autem an confessio ex Christi lege ad salutem foret necessaria.

5. Quia eo collimant textus omnes ex Scriptura, Patribus & Iure Cœsare per Gratianum congettati: Quid enim sibi vult id Augustini: *Nondum pronuntiat ore, et tamen Deus iam audit in corde*. Quid illud peritum e Jure, *Voluntatem pro facto reputari*. An confitendi voluntatem habet, cui persuasum est superfluum esse confessionem, malam, extialem, &c. ut blasphemant Calviniani?

6. Quia idem probant adducta a Gratiano Capite 34. & 37. exempla, tum leprosorum qui ante mundari sunt, quam sifferent se Sacerdotibus; tum Lazarum, qui ad vitam revocatus est, priusquam solveretur ab Apostolis; tum & Abraham, qui ante circumcisioem iustus erat. Ex his enim sequitur equidem peccatores ante confessionem mundari: at non sequitur magis eisdem deinceps Sacerdotali opera non indigere, quam vel leprosos ministerio Sacerdotum, vel Lazarum auxilio Discipulorum, vel Abramam, post Dei mandatum, circumcisione.

7. Quia idipsum ad oculum demonstrat confitentio quam e jactis principis eruit Gratianus Cap. 37. Non ergo, inquit, in confessione peccatum remittitur, quod jam remissum esse probatur. Fit itaque confessio ad ostensionem Penitentie, non ad impetracionem venie. Et rursum: *Ex quo datum intelligi, quod antequam Sacerdotibus peccata nostra confiteantur, a lepra peccati mundari*. Unde sic: Si qui usquam confessionem abfusserint, si profecto quibus persuasum erat peccata sola contritione dimitti. Atqui si tamen, ut ex singulis textibus modo allaris liquet, confessionem frequentabant ad ostensionem Penitentie, & licet persuasi quod antequam *quisque confiteatur*, jam absolutus est a peccato. Ergo.

8. Quia, ut diximus, quæstio a Gratiano hic mota, ejus tempore in utramque partem agitabatur, pari opinantem numero & autoritatis gradu: unde utriusque partis Scriptores a Gratiano *sapientes* vocantur & religiosi. Sed qui circa hoc tempus pauculi confessionem impugnarunt, homines fuere nullius nominis, quos Pullus vocat *nimir aducens & presumptus*; Hugo Victorinus *perveros* ac Scriptura *pervorseos*, Godefridus post Alcuinum, *hereticos, scelerarios, & Catholicos Fidei corruptiores*. Hosne, amabo, Gratianus *sapientes* dixerit ac religiosos?

Neque vero quia circa hoc Caput erravit Godefridi Magister, dubia

ma.

magis videri possit confessionis fides; quam hoc Dalleo post Lateranen-
se Concilium dubia videatur, quia hic ex parte vel in totum errave-
rint Gratiani Glosator, Petrus de Olina, & alii ad genus nonnulli;
quos vel damnavit Ecclesia, vel suo tantum contemptu refutavit.

Inst. 1. Gratianus adulteram mulierem inducit, que crimen suum so-
li Deo confessia erat. Ergo loquitur de confessione cordis que Sacerdo-
tale ministerium excludit.

Resp. neg. conseq. Fictitia enim illa mulier inducta est in occasionem
instituende questionis, an statim ut quis Deo per contritionem sincere
confitetur, illico veniam obvincat. Ceterum mulierem hanc Sacerdoti
etiam, latenter ad *Poenitentia ostionem*, scelus suum confiteri debuisse li-
quet ex tota Gratiani disputatione.

Inst. 2. In Canone e Poenitentiali Theodori Cantuariensis petito, qua-
lem cum exhibet Gratianus, dicuntur Græci confessionem non admitte-
re. Atqui Canonem hunc non improbat Gratianus. Ergo non tantum
efficiam, sed & necessitatim confessionis impugnat.

Resp. dist. min. Non improbat, sed neque quoad hanc partem appro-
bat, C. secus, N. Itaque in hoc Canone sic interpolato duo sunt, pri-
mum ex ipso fonte petitum, quo significari videtur eam esse vim con-
tritionis seu confessionis Deo facta, ut hominem mundet a peccatis.
Alterum, infida aslurum manu, quod innuere possit confessionis neces-
sitatem a Græcis non agnoscere. Primum spectavit Gratianus: alterum
vero quia ad propositum suum non esset, pratermis. Si enim confes-
sionem hand esse necessariam admisisset, quia in Canone suo Græci ita
sentire videantur; simul admisisset eam esse necessariam, quia in eodem
Canone tota *fere Ecclesia* aliud a Græcis ea de re sentire dicatur. Quæ
autem Gratianus fides, si utramque contradictionis partem admisisset?

Eadem solutione diligitur quod ajunt, Gratianum illud proferre Am-
brosius: *Lacryma lavent delictum, quod voce pudor est confiteri*. Hæc enim
secunda pars quæ a viriliorate in confessionis detrimentum trahi pos-
sit, a Gratiano negligitur. Si sufficit pars prima, quæ contritionis ef-
ficaciam commendat.

At, inquires, SS. Thomas, Bonaventura & Antoninus testantur con-
fessionis necessitatem ante Lateranense Concilium in fidei dogma rece-
ptam non suffit.

Resp. in hæc SS. DD. opinione duo esse, nam quod confessionis ne-
cessitas a Concilio Lateranensi definita fuerit, alterum quod ante Concilium illud, ut pote nondum definita, ultra citroque salva fide agitari pos-
set. Neutrum adamassim verum est. Non 1. quia Lateranensis Synodus,
non ipsam confessionis substantiam definit, sed tempus. Non 2. (quod
excogitatum est in favorem Gratiani & nonnullorum; qui de necessitate
confessionis minus accurate locuti videbantur) cum ex dictis liquido con-
sider, istud sive nostra caput ante Synodi Laterani definitionem adeo ra-
tum fuisse, ut qui diu ante florerant Pullus* Godefridus, Alcuinus, ejus-
dem

Tournely Theol. Moral. Tom. VI.

B b

* Obiit Rob. Pullus circa an. 1150. Godefridus circa an. 1119. Alcuinus ann. 804. B.
Thomas & Bonaventura an. 1274. B. Antoninus an. 1459.